

2. TÉMA

ELEKTRONIKA

Diódák és Zener diódák munkapont beállítása Egyszerű Zener stabilizátor

Feladatok

1. Egy valóságos rétegdióda munkaponti adatait mérésrel határoztuk meg:

a dióda nyitóirányú feszültsége: $U_D = 0,6 \text{ V}$

a dióda nyitóirányú árama: $I_D = 1 \text{ mA}$

a termikus feszültség értéke: $U_T = 26 \text{ mV}$.

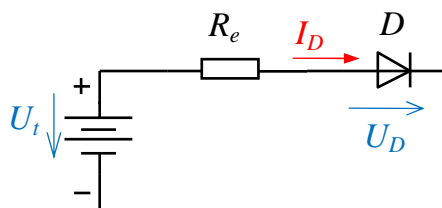
Számítsa ki a dióda I_0 maradékáramát!

2. Mekkora előtét-ellenállást kell a diódával sorba kapcsolni, ha a telepfeszültség

$U_t = 2,7 \text{ V}$, és azt szeretnénk, hogy a diódán $I_D = 5 \text{ mA}$ áram folyjon át?

A dióda nyitóirányú feszültségét a dióda-egyenletből számolja ki, ha a dióda visszára $I_0 = 10^{-14} \text{ A}$ és a termikus feszültség $U_T = 26 \text{ mV}$!

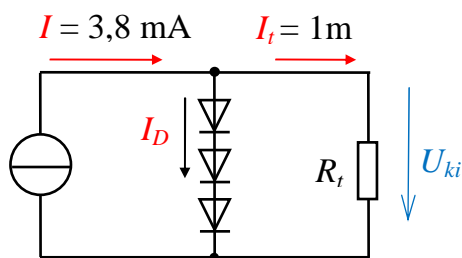
Mekkora a dióda r_D dinamikus ellenállása a munkapontban?

3. Számítsa ki az R_t terhelő ellenálláson eső U_{ki} feszültséget! A diódák teljesen egyformák!

A dióda maradékárama: $I_0 = 10^{-14} \text{ A}$

A termikus feszültség: $U_T = 25 \text{ mV}$

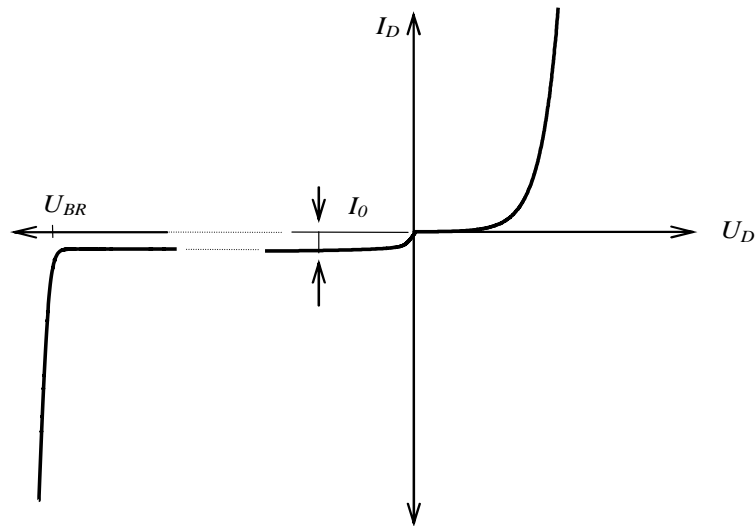

4. Határozza meg egy valóságos dióda U_D nyitóirányú feszültségét, ha a diódán $I_D = 10 \text{ mA}$ áram folyik át, és a dióda záróirányú árama $I_0 = 10^{-14} \text{ A}$!

A termikus feszültség: $U_T = 26 \text{ mV}$.

Rajzolja fel a dióda feszültség-áram karakterisztikáját, és jelölje be a munkapontot!

Határozza meg a dióda r_D dinamikus ellenállását!

5. Dióda munkapont beállító kapcsolása látható az 1. ábrán.

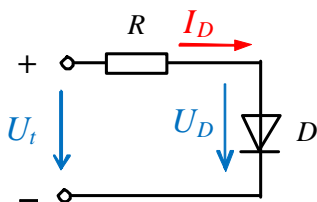
a) Állítsa be a dióda munkaponti áramát $I_{DM} = 4 \text{ mA}$ -re! A dióda munkaponti feszültségét a nyitóirányú karakterisztika segítségével határozza meg!

A dióda nyitóirányú karakterisztikája látható a 2. ábrán.

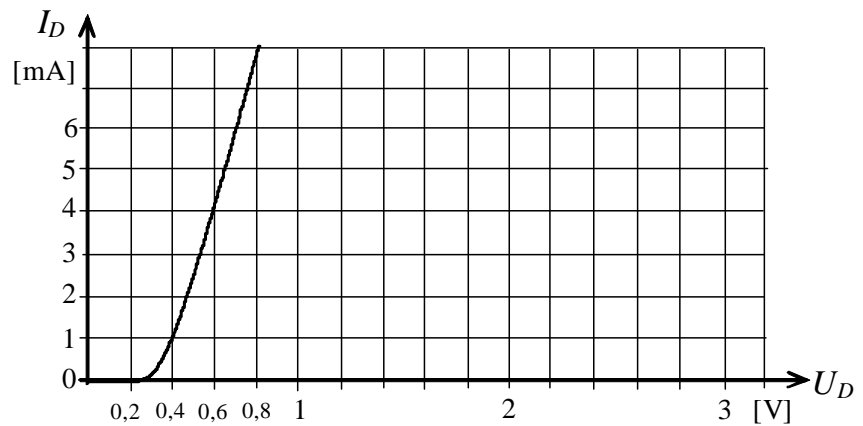
A tápfeszültség: $U_t = 3 \text{ V}$.

b) Határozza meg az R előtét ellenállás értékét!

c) A 2. ábrába rajzolja be a munkaegyenest és jelölje be a munkapontot! Adja meg a munkaegyenes két végpontjának értékét!

1. ábra

2. ábra

a) A dióda munkaponti feszültsége a karakterisztika alapján: $U_{DM} = ?$

b) $R = ?$

c) A munkaegyenés adatai:

vízszintes tengely: $U = ?$

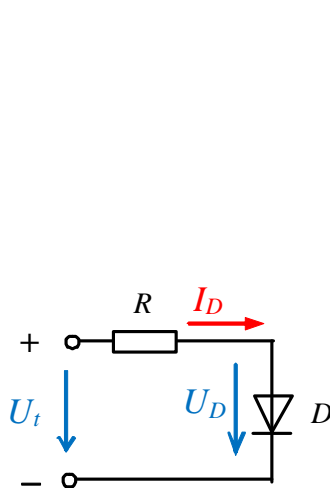
függőleges tengely: $I = ?$

6. Állítsa be az 1. ábrán látható kapcsolásban a dióda munkaponti áramát $I_{DM} = 3 \text{ mA}$ -re! A dióda munkaponti feszültségét a nyitóirányú karakterisztika segítségével határozza meg!

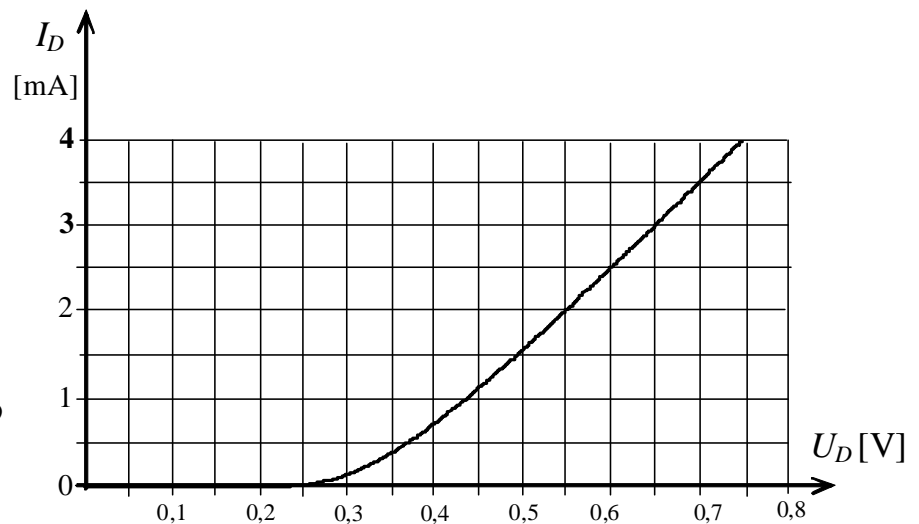
A dióda nyitóirányú karakterisztikája látható a 2. ábrán.

A tápfeszültség: $U_t = 12 \text{ V}$.

$U_{DM} = ?$

1. ábra

2. ábra

Határozza meg az R előtétellenállás értékét!

$R = ?$

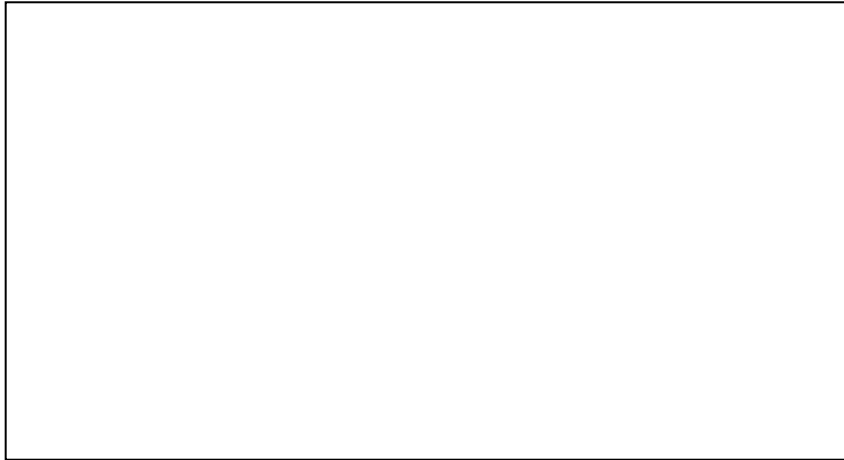
7. Határozza meg a dióda-egyenlet segítségével egy valóságos dióda U_D nyitóirányú feszültségét, ha a diódán $I_D = 6 \text{ mA}$ áram folyik át, és a dióda záróirányú árama $I_0 = 10^{-14} \text{ A}$! A termikus feszültség: $U_T = 26 \text{ mV}$.

Rajzolja fel a munkapont-beállító kapcsolást és határozza meg az R_e előtétellenállás értékét, ha a tápfeszültség: $U_{be} = 12 \text{ V}$!

Mekkora a dióda r_D dinamikus ellenállása ebben a munkapontban?

A dióda nyitóirányú feszültsége: $U_D = ?$

Kapcsolási rajz:

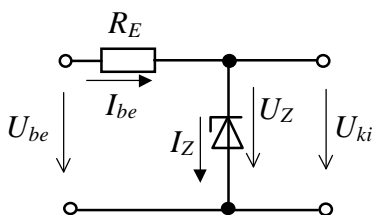
Az előtét ellenállás értéke: $R_e = ?$

A dióda dinamikus ellenállásának gyakorlati számítása: $r_D = ?$

8. Határozza meg az ábrán látható Zener diódás stabilizátor előtét ellenállásának (R_E) legkisebb megengedett értékét!

Adatok:

- tápfeszültség: $U_{be} = 24 \text{ V}$
- Zener dióda feszültsége: $U_Z = 20 \text{ V}$
- Zener dióda maximális teljesítménye: $P_{dmax} = 400 \text{ mW}$.

$$R_E = ?$$

9. Egyszerű Zener diódás stabilizátor látható az 1. ábrán.

Adatok:

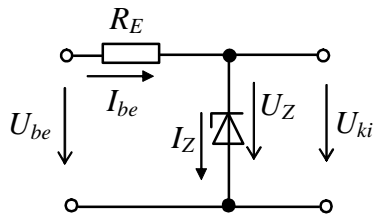
- tápfeszültség: $U_{be} = 6 \text{ V}$
- Zener dióda munkaponti feszültsége: $U_{Z1} = 3 \text{ V}$
- Zener dióda munkaponti árama: $I_{Z1} = 10 \text{ mA}$

Határozza meg az R_E előtét ellenállás értékét!

A 2. ábrán látható Zener karakterisztikán ábrázolja a munkaegyenest! Adja meg a munkaegyenes két végpontját (U, I)!

A karakterisztika segítségével határozza meg, hogy mekkora lesz a kimeneti feszültség U_{Z2} értéke, ha a Zener árama $I_{Z1} = 10 \text{ mA}$ -ról $I_{Z2} = 23 \text{ mA}$ -re változik?

Határozza meg a Zener dióda r_z dinamikus ellenállásának értékét!

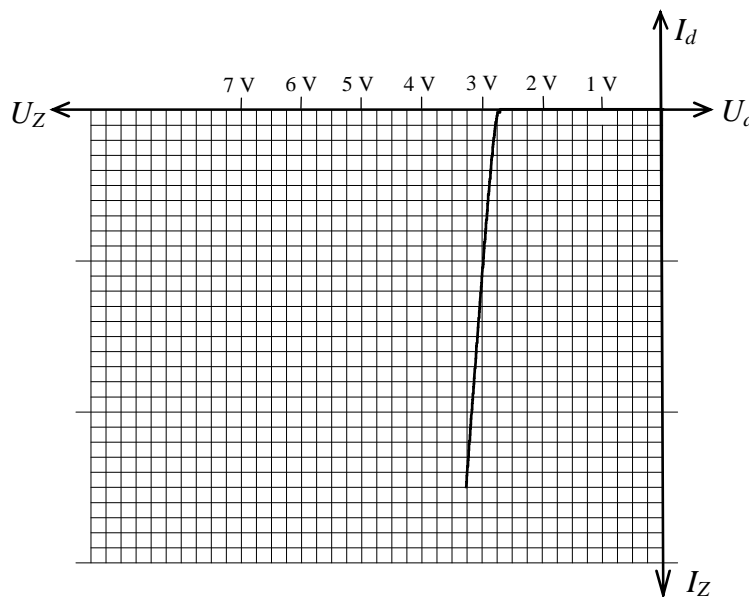
1. ábra

$U = ?$

$I = ?$

$R_E = ?$

$r_z = ?$

2. ábra

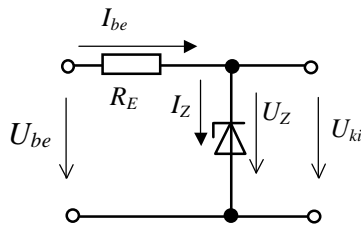
10. Zener diódás feszültségstabilizátor kapcsolás látható az 1. ábrán.

A stabilizátor bemeneti feszültsége: $U_{be} = 4 \text{ V}$

Az előtétellenállás értéke: $R_E = 1 \text{ k}\Omega$

Rajzolja be a 2. ábrán látható Zener karakterisztikába a munkaegyenest, jelölje

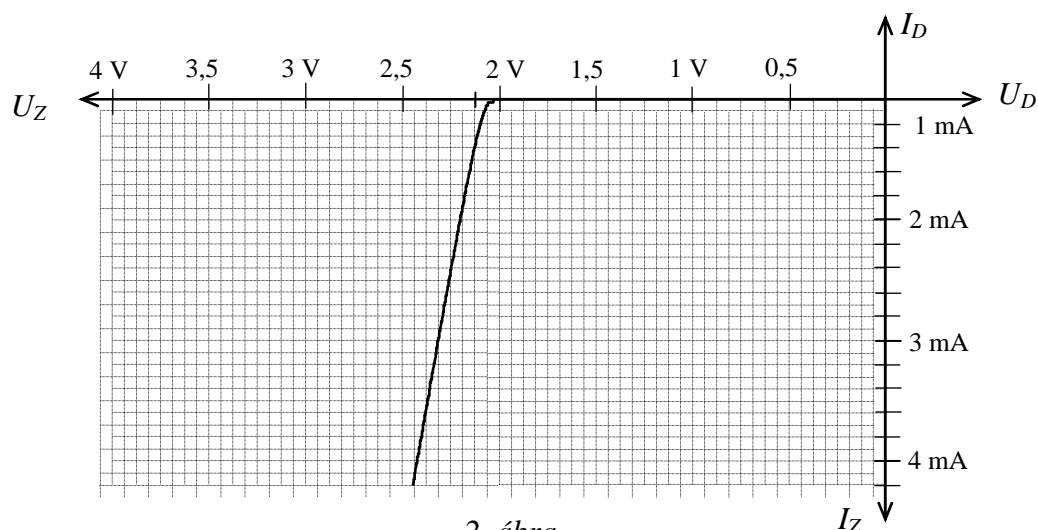
be az M munkapontot, és határozza meg a munkaponti U_Z feszültség- és I_Z áramértéket!

1. ábra.

A munkaegyenes két végpontja:

- vízszintes tengely: $U = ?$
- függőleges tengely: $I = ?$

2. ábra.

Az ábrázolt munkaegyenes a Zener karakterisztikát

$U_Z = ?$ és $I_Z = ?$ pontban metszi.

11. Zener diódás feszültségstabilizátor kapcsolás látható az 1. ábrán.

Adatok:

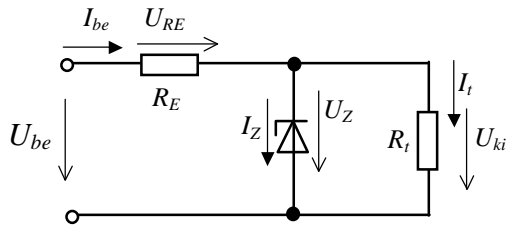
- Zener-dióda névleges feszültsége: $U_{ZN} = 15 \text{ V}$
- Zener-dióda árama: $I_{Zmin} = 5 \text{ mA}$
- Zener dióda dinamikus ellenállása: $r_Z = 30 \Omega$
- Zener dióda disszipált teljesítménye: $P_d = 500 \text{ mW}$
- tápfeszültség: $U_{be} = 20 \text{ V}$
- terhelőellenállás: $R_t = 1 \text{ k}\Omega$

Határozza meg a Zener diódán átfolyó I_{ZN} áram értékét, ha a kimeneti feszültség $U_{ki} = U_{ZN} = 14 \text{ V}$ értékű!

Határozza meg az I_t terhelő áram értékét!

Határozza meg annak a soros R_E ellenállásnak az értékét, amelynek alkalmazásával elérhető, hogy a kimeneti feszültség $U_{ki} = U_Z = 14 \text{ V}$ értékű lesz!

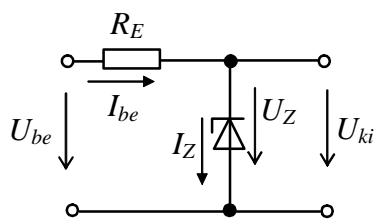
Határozza meg az R_E ellenállás P_R teljesítményét!

$$I_{ZN} = ? \quad r_Z = ? \quad U_{Z\min} = ? \quad I_t = ? \quad I_{be} = ? \quad U_{RE} = ? \quad R_E = ?$$

13. Egyszerű Zener diódás stabilizátor látható az 1. ábrán.

Adatok: a tápfeszültség: $U_{be1} = 5,25 \text{ V}$
 a Zener dióda munkaponti feszültsége: $U_{Z1} = 4,25 \text{ V}$
 a Zener dióda munkaponti árama: $I_{Z1} = 2 \text{ mA}$

1. ábra

a) Határozza meg az R_E előtét ellenállás értékét!

$$R_E = ?$$

b) A 2. ábrán látható Zener karakterisztikán ábrázolja a munkaegyenest! Adja meg a munkaegyenes két végpontjának értékét (U_I , I_I)! Jelölje be a munkapont helyét (M_I)!

$$U_I = ? \quad I_I = ?$$

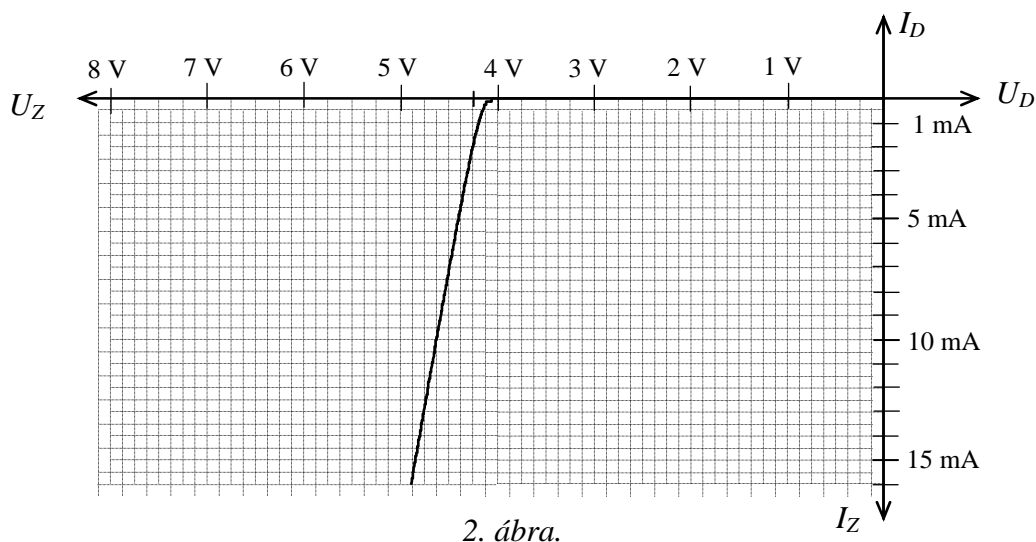
- c) A karakterisztika segítségével határozza meg, hogy mekkora lesz a kimeneti feszültség U_{Z2} értéke, ha a Zener árama $I_{Z1} = 2 \text{ mA}$ -ról $I_{Z2} = 7 \text{ mA}$ -re változik?

$$U_{Z2} = ?$$

- d) Ábrázolja 2. ábrán látható Zener karakterisztikán a munkaegyes új helyzetét! Adja meg a két végpontjának (U_2 , I_2) értékét! Jelölje be a munkapontot (M_2)!

$$U_2 = 8 \text{ V}$$

$$I_2 = ?$$

- d) Határozza meg a Zener dióda r_z dinamikus ellenállásának értékét!

$$r_z = ?$$